

INFORMACIJA O PROJEKTU IZGRADNJE MALIH HIDROELEKTRANA NA VODOTOKU CRNJA

Ministarstvo za ekonomski razvoj je dana 19. novembra 2007. godine objavilo Javni poziv za dodjelu koncesija po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka i izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori. Objavljivanju poziva prethodila je izrada Osnovnog dokumenta – Koncesije po DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka i izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori, koji je odobrio Savjet za privatizaciju Vlade Republike Crne Gore, aktom od 30. jula 2007. godine. Javnim pozivom i Tenderskom dokumentacijom obuhvaćena su 43 vodotoka. Veliki broj investitora je iskazao interesovanje za ovaj Javni poziv i u predviđenom roku je dostavljeno 145 ponuda.

Po isteku perioda za dostavljanje ponuda, a u skladu sa Javnim pozivom, Komisija za otvaranje ponuda je izvršila javno otvaranje ponuda u prisustvu ovlašćenih predstavnika ponuđača. U skladu sa tim, a na osnovu Izvještaja Komisije za otvaranje ponuda, Jedinica za procjenu projekata je dala preporuku Komisiji za koncesije i BOT aranžmane Vlade Crne Gore, da se zbog navedenih razloga za 29 vodotoka poništi Javni poziv, a da se za 10 vodotoka nastavi dalji tenderski postupak. Komisija za koncesije i BOT aranžmane Vlade Crne Gore je Zaključkom od 12.03.2008. godine prihvatila preporuku Jedinice za procjenu projekata da se Javni poziv poništi za određene vodotoke.

U skladu sa prethodno navedenim, tenderski postupak je nastavljen za 10 vodotoka, od kojih je jedan od njih vodotok Crnja (Id. br. 36). Komisija za vrednovanje ponuda je, u skladu sa odredbama Zakona o učešću privatnog sektora u vršenju javnih usluga ("Sl. list RCG", br. 30/02), izvršila je vrednovanje ponuda za vodotok Crnja (Id. br. 36).

Na osnovu kriterijuma koji su definisani Javnim pozivom i Tenderskom dokumentacijom, Komisija za vrednovanje je izvršila vrednovanje ponuda i Jedinici za procjenu projekata preporučila da prihvati, između ostalih, ponudu »Dekar« DOO – Podgorica, za vodotok Crnja (Id. br. 36);

U skladu sa Zakonom o učešću privatnog sektora u vršenju javnih usluga, Jedinica za procjenu projekata je Komisiji za koncesije i BOT aranžmane dostavila preporuke za dodjelu koncesija po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka i izgradnju malih hidroelektrana, sa predlogom odluka o dodjeli koncesija za vodotok Crnja.

Preporukama za dodjelu koncesije po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka i izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Crnja (Identifikacioni broj 36 iz Javnog poziva) kao predmet koncesije je predstavljalo istraživanje vodotoka Crnja i tehno-ekonomsko korišćenje vodnog energetskog potencijala za proizvodnju električne energije u mHE snage do 10MW izgrađenih po DBOT aranžmanu.

U okviru Preporuka u dijelu Tehničkih informacija o vodotoku navodi se da je vodotok Crnja pritoka rijeke Drcke, koja je pritoka rijeke Tare. Na osnovu privatne inicijative, za energetske iskorišćavanje je predložen ovaj vodotok, koji ranije nije energetski istraživao. Iz navedenih razloga Vlada Crne Gore je na sjednici od 11.10.2007. godine zaključila da se za ovaj vodotok, kao pritoku rijeke Tare, mora izvršiti procjena uticaja izgradnje mHE na životnu sredinu, odnosno uraditi Elaborat procjene uticaja i na isti pribaviti saglasnost od nadležnog organa.

Kaka za ovaj vodotok nijesu postojala zvanična mjerenja nivoa vodostaja i proticaja, tako da ponuđač nije bio u mogućnosti da dostavi tehničke podatke od ovlašćenih organa i institucija.

Stručne ekipe koje je angažovala firma „DEKAR“ DOO izvršile su u više navrata mjerenja nivoa vodotoka Crnja i protok na dva karakteristična presjeka. Na ovaj način **koncesionar je samostalno vršio mjerenja i istraživanja ovog vodotoka.**

Po okončanju tenderskog postupka, a na osnovu člana 78 stav 1 Zakona o učešću privatnog sektora u vršenju javnih usluga («Sl. list RCG», broj 30/02) člana 136 st. 1 i 2 Zakona o vodama («Sl. list RCG», broj 27/07) i člana 7 stav 2 Uredbe o načinu i uslovima dodjele koncesija za istraživanje vodotoka i tehno-ekonomsko korišćenje vodnog energetskog potencijala za proizvodnju električne energije u malim hidroelektranama («Sl. list RCG», broj 70/06), Vlada Crne Gore, na sjednici od 12. juna 2008. godine, donijela je **Odluku o dodjeli koncesije po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka i izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Crnja.**

Na osnovu odluke zaključen je Ugovor o koncesiji po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka i izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Crnja sa koncesionarom „Dekar“ doo 26.09.2008. godine.

Članom 3 Ugovora je propisano da se Koncesionar obavezuje da preduzme radnje koje čine Plan realizacije ugovora po fazama, u rokovima i sa sadržinom dostavljenom uz ponudu.

Plan realizacije je podijeljen na sljedeće faze:

- I faza - Istražni radovi, Idejno rješenje optimalnog korišćenja vodotoka i određivanje lokacija i parametara mHE i izrada Prethodne studije opravdanosti mHE;
- II faza - Izrada projektne dokumentacije i pribavljanje građevinske dozvole;
- III faza - Izgradnja objekata i postrojenja mHE i pribavljanje vodne i upotrebne dozvole i licence za proizvodnju električne energije;
- IV faza - Eksploatacija objekta mHE i
- V faza - Prenos objekata.

Period trajanja koncesije, koji po ovom Ugovoru o koncesiji traje 30 godina, računa se od dana puštanja u rad objekta i postrojenja, odnosno period trajanja koncesije poklapa se sa IV fazom Ugovora o koncesiji.

I faza se realizuje u skladu sa Programom istražnih radova, koji obuhvata kako istraživanje na terenu, tako i usaglašavanje sa planskom i drugom relevantnom dokumentacijom. Koncesionar se na bazi postojeće dokumentacije i podataka do kojih dođe istraživanjem (geodetskih, geoloških, hidroloških, energetskih, rekognisciranja terena duž predmetnog vodotoka) opredjeljuje za potencijalne lokacije mHE. U okviru istraživanja treba dati podatke o kvalitetu vode i rijetkim i zaštićenim vrstama flore i faune.

Potom slijede detaljna istraživanja na odabranim lokacijama malih elektrana i na osnovu dobijenih rezultata istraga, po propisanim metodologijama i procedurama, daje se Izvještaj o izvršenim prethodnim proučavanjima, koji podliježe stručnoj i tehničkoj kontroli ovlašćene institucije.

Nakon toga, vršila se izrada Idejnog rješenja optimalnog, racionalnog i energetski, ekološki i ekonomski isplativog korišćenja vodotoka i određivanje lokacija i parametara mHE. Idejnim rješenjem morala je biti obuhvaćena svaka lokacija mHE, na konkretnom vodotoku, koja predstavlja optimalno korišćenje vodotoka. Po izvršenoj tehničkoj kontroli Idejnog rješenja mHE, radi se Prethodna studija opravdanosti mHE koja se dostavlja koncedentu na ocjenu i prihvatanje.

U skladu sa prihvaćenom ponudom aktivnosti definisane u okviru I faze koncesionar je bio dužan da izvrši u roku od 6 (šest) mjeseci od dana zaključenja Ugovora o koncesiji.

U vezi sa navedenim koncesionar je sproveo aktivnosti I faze Plana arealizacije i dostavio sljedeća dokumenta:

- Prilog 1 i 2 - **Projektni zadatak za Program geotehničkih istražnih radova za određivanje potencijalnih lokacija mHE na vodotoku Crnje (sliv Tare), sa revizijom projektnog zadatka,** novembar 2008. - angažovan: „GEO-IN SISTEM“ doo, Nikšić
  - Prilog 3 – **Program geotehničkih istražnih radova za određivanje potencijalnih lokacija male hidroelektrane na vodotoku Crnja (sliv Tare),** novembar 2008. - Projektant: „MI“ doo, Podgorica
  - Prilog 4 - **Revizija Programa geotehničkih istražnih radova za određivanje potencijalnih lokacija mHE na vodotoku Crnje (sliv Tare), sa revizionom klauzulom, novembar 2008.** - angažovan: „GEO-IN SISTEM“ doo, Nikšić
  - Prilog 5 i 6 – **Izveštaj o izvedenim geotehničkim istraživanjima za određivanje potencijalnih lokacija hidroenergetskog sistema male hidroelektrane na vodotoku Crnja (sliv Tare),** novembar 2008. - Projektant: „MI“ doo, Podgorica
  - Prilog 7 i 8 - **Projektni zadatak za Program prethodnih geotehničkih proučavanja slivnog područja vodotoka Crnje za nivo Idejnog rješenja mHE sa revizijom projektnog zadatka,** novembar 2008. - angažovan: „GEO-IN SISTEM“ doo, Nikšić
  - Prilog 9 – **Program prethodnih geotehničkih proučavanja slivnog područja vodotoka Crnje za nivo Idejnog rješenja hidroenergetskog sistema male hidroelektrane,** decembar 2008. - Projektant: „MI“ doo, Podgorica
  - Prilog 10 – **Revizija prethodnih geotehničkih proučavanja slivnog područja vodotok Crnja za nivo Idejnog rješenja – revizionom klauzulom -,** decembar 2008. - angažovan: „GEO-IN SISTEM“ doo, Nikšić
  - Prilog 11 i 12 - **Elaborat o geološkim, hidrogeološkim, inženjerskogeološkim i drugim karakteristikama slivnog područja rijeka Crnja (sliv Tare) –**decembar 2008. -Projektant: „MI“ doo, Podgorica
  - Prilog 13 - **Revizija elaborata o geološkim, inženjersko-geološkim, hidrogeološkim i drugim karakteristikama slivnog područja rijeke Crnje (sliv Tare) - podloge -,** januar 2009 - angažovan: „GEO-IN SISTEM“ doo, Nikšić
  - Prilog 14 i 15 – **Projektni zadatak za izradu Idejnog rješenja malih hidroelektrana na vodotoku Crnja, sa detaljnijom obradom potencijalnih lokacija vodozahvata i elektrane,** decembar 2008. - Stručno-tehničku kontrolu obavio Građevinski fakultet Podgorica
  - Prilog 16 – **Idejno rješenje, Prva faza realizacije Ugovora o koncesiji za vodotok Crnja,** januar 2009. -Projekatant CEC doo, Podgorica
  - Prilog 17 – **Revizija Idejnog rješenja hidroenergetskog iskorišćenja slivnog područja vodotoka Crnja,** mart 2009. - Urađeno od strane ovlašćene institucije „Vodosil“ doo, Laško Slovenija
  - Prilog 18 i 19 - **Projektni zadatak za izradu Predhodne studije opravdanosti hidroenergetskog iskorišćenja slivnog područja vodotoka Crnja -četiri varijante-**
- Izveštaj o reviziji prethodne studije opravdanosti hidroenergetskog iskorišćenja slivnog područja vodotok Crnja -četiri varijante-, decembar 2008.**

- za tehnički dio studije, prof. dr Ratko Mitrović, dipl. ing. građ - Građevinski fakultet Podgorica.
- za ekonomski dio studije docent dr Ana Lalević, dipl.ecc
- Prilog 20 – **Predhodna studija opravdanosti hidroenergetskog iskorištenja slivnog područja vodotoka Crnja -četiri varijante-**, decembar 2008.
  - Tehnički dio - doc. dr Sreten Tomovic, dipl.ing. građ., Građevinski fakultet Podgorica
  - Ekonomski dio - prof. dr Jasmina Stanković Četković, dipl.ecc., ovlašćeni procjenjivač ekonomske struke Ekonomski fakultet Podgorica
- Prilog 21 – **Revizija Predhodne studije opravdanosti hidro-energetskog iskorišćenja slivnog područja vodotoka Crnja (sliv Tare)**, marta 2009
  - Za Reviziju tehničkog dijela angažovan je prof. dr Ratko Mitrović, dipl. ing. građ - Građevinski fakultet Podgorica.
  - Za Reviziju Ekonomsko-finansijske analize angažovana je docent dr Ana Lalević, dipl.ecc, ovlašćeni procjenjivač ekonomske struke – Ekonomski fakultet Podgorica.

Navedena dokumenta su urađena na zahtjev koncesionara, na osnovu istraživanja i mjerenja koje je isti samostalno odradio. Pored ovoga revizija je urađena od strane lica koje je takođe angažovao koncesionar.

U idejnom rješenju, odnosno Predhodnoj studiji opravdanosti hidro-energetskog iskorišćenja slivnog područja vodotoka Crnja prikazane su četiri varijante od kojih nijedna ne predviđa izgradnju 3 mHE. Iako predloženim varijantama nije predviđena izgradnja 3 mHE svakako se predviđa zahvatanje vode sa vodotoka Crnja, potoka Omando i potoka ispod katuna koje predstavljaju pritoke Crnje, zatim sa **Ljubaštice, Crnog potoka i Čestogaza koje je koncesionar označio takođe kao pritoke Crnje, iako su navedeni vodotoci potpuno nezavisni od vodotoka Crnje i isti ne mogu biti njene pritoke.** Iz navedenog proizilazi da je prilikom izrade tehničke dokumentacije koncesionar **samostalno proširio koncesiono područje čime je uzurpirao državnu imovinu na koju nije imao pravo.**

Dostavljanjem Prethodne studije opravdanosti koncesionar je završio sa I fazom i ušao u fazu dobijanja građevinske dozvole (fazu II) koncesionog ugovora. Osnovni uslov za dobijanje građevinske dozvole su Urbanističko-tehnički uslovi (u daljem tekstu: UTU uslovi) koje je izdavalo Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine. S obzirom da Prostorno-urbanistički planovi (PUP) većine opština nijesu bili u finalnim fazama, Ministarstvo ekonomije i Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine su uputili informaciju Vladi Crne Gore, na osnovu koje je 29. jula 2010. godine Vlada Crne Gore donijela Zaključke.

U skladu sa tačkom 2 ovih Zaključaka Ministarstvo ekonomije je poslalo opštinama na čijim teritorijama će se obavljati koncesione djelatnosti zahtjeve za saglasnost da se realizacija projekata malih hidroelektrana uklapa u njihova prostorno-planska opredjeljenja i principe očuvanja ekologije. Ministarstvo ekonomije je dobilo saglasnosti Opština Nikšić, Berane, Kolašin, Plav i Mojkovac, a i dalje nije dobilo odgovor Opštine Bijelo Polje. Takođe Ministarstvo ekonomije je 7. septembra 2010. godine poslalo Ministarstvu uređenja prostora i zaštite životne sredine pozitivno mišljenje Ministarstva ekonomije u skladu sa Zaključcima Vlade Crne Gore sa dostavljenim saglasnostima opština, a 15. septembra 2010. godine poslalo izmjenjeno pozitivno mišljenje Ministarstva ekonomije na zvanični zahtjev Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine. Na osnovu navedenog, a u skladu sa Zaključcima Vlade Crne Gore i na osnovu pozitivnog mišljenja Ministarstva ekonomije i saglasnosti odgovarajućih opština resorno ministarstvo je izdalo UTU.

Prema informacijama iz septembra 2010. godine planirana je bila izgradnja 1mHE, dok se 6. decembra 2010. godine izdaju 3 UTU za 3 mHE. Polazne inpute izrađivačima odgovarajućih prostornih planova je dostavilo Ministarstvo ekonomije, kao i sam koncesionar. U skladu sa Ugovorom, dobijanjem UTU počela je II faza realizacije Ugovora u trajanju od 12 mjeseci.

II faza Plana realizacije je podrazumjevalo izradu tehničke dokumentacije koja se završavala dobijanjem građevinske dozvole. Koncesionar je dobio 3 građevinske dozvole 09.12.2011. godine za izgradnju tri objekta mHE, čime je počela III faza – faza izgradnje objekata mHE. Ova faza u skladu sa Ugovorom o koncesiji je trajala 24 mjeseca i u kom roku koncesionar je bio u obavezi da završi Izgradnju objekata i postrojenja mHE, pribavi vodne i upotrebne dozvole i licence za proizvodnju električne energije.

Koncesionar se krajem 2011. godine obratio Ministarstvu ekonomije sa zahtjevom da mu se omogući osnivanje koncesionog društva za obavljanje koncesione djelatnosti u cilju stvaranja mogućnosti za bolju realizaciju ugovora. Ministarstvo je ocijenilo pomenuti zahtjev prihvatljivim nakon čega je koncesionar, tj. privredno društvo „Dekar“ d.o.o. Podgorica osnovalo društvo „Dekar Energy“ d.o.o. Podgorica kao koncesiono preduzeće.

Početakom 2012. godine „Erste banka“ se obratila Ministarstvu ekonomije sa zahtjevom za dobijanje saglasnosti kojom bi se

- a) dozvolilo zalaganje u korist Erste Banke AD Podgorica osnivačkih udjela u koncesionom preduzeću „Dekar Energy“ d.o.o Podgorica, a radi obezbjeđenja kreditnog aranžmana kojim će banka odobriti „Dekar Energy“ d.o.o. Podgorica, radi izgradnje malih hidroelektrana na vodotoku Crnja.
- b) Ministarstvo ekonomije obavezalo da u slučaju prenosa predmetnog koncesionog prava na drugo društvo a) bilo na zahtjev „Dekar“ d.o.o. Podgorica ili b) zbog raskida ugovora o koncesiji zbog slučajeva propisanih u članu 26 Ugovora o koncesiji, te raspisivanja novog tendera za davanje predmetnog koncesionog prava, jedan od uslova za novog koncesionara biti prethodno pristupanje dugu po kreditu koji eventualno bude odobren prema Dekar Energy DOO Podgorica, radi izgradnje predmetnih mHE.

Predmetni zahtjev je odbijen, što je koncesionar u više navrata isticao da mu je to bila osnovna prepreka za realizaciju Ugovora. Kao činjenica da ovi navodi nijesu tačni je odgovor Ministarstva ekonomije kroz dopis broj: 01- 1844/1 od 17.07.2012. godine, a sačinjen na osnovu pravnog mišljenja advokatske kancelarije.

Prevažodno, važno je istaći da Ugovor o koncesiji ne reguliše pitanje finansiranja izgradnje objekata mHE u pogledu prava koja koncesionar ima u dijelu uspostavljanja obezbjeđenja, već isključivo definiše da je obaveza koncesionara da pribavi neophodna sredstva za izgradnju i rad objekata mHE, pri tom ne navodeći da li je isto dužan izvršiti isključivo iz sopstvenih sredstava ili na drugi način.

a. Saglasnost za uspostavljanje zaloga nad koncesionim preduzećem i eventualni prenos ugovora o koncesiji na sticaoca udjela u koncesionom preduzeću

Postavljeni zahtjev „Erste Banke“ AD Podgorica, kao mogućeg davaoca kredita za izgradnju objekata mHE, je u ovom dijelu prevažodno upravljen na davanje saglasnosti za uspostavljanje zaloge na koncesionom preduzeću „Dekar Energy“ d.o.o. Podgorica, te dobijanja saglasnosti na prenos Ugovora o koncesiji na treće lice, koji bi eventualno u postupku aktiviranja zaloge steklo udjele u koncesionom preduzeću.

Ovo koncesiono preduzeće, je osnovano od strane koncesionara iz Ugovora o koncesiji, radi vršenja obaveza izgradnje i upravljanja objektima mHE, na šta je Ministarstvo ekonomije izdalo saglasnost br.

01-3133/2 od 13.12.2011 godine, čime je isto, a bez gašenja garancija i obaveza „Dekar“ d.o.o. Podgorica, postalo direktni vršilac i nosilac koncesionih prava iz navedenog ugovora.

U predmetnom zahtjevu, u pogledu uspostavljanja zaloge kao sredstva obezbjeđenja, posebno se navodi da bi ista predstavljala krajnje sredstvo, kojom bi u slučaju eventualne docnje i neotplaćivanja odobrenog kredita dinamikom kojom to bude ugovoreno, ista u zakonom utvrđenoj proceduri ponudila na prodaju osnivačke udjele korisnika kredita, čime bi kupac kupovinom udjela koncesionog preduzeća, ušao u sva prava i obaveza koja su dotadašnji osnivači imali u koncesionom preduzeću, što uključuje i nastavak korišćenja predmetnog koncesionog prava.

Dakle nesporno je da „Erste Banka“ AD Podgorica, posebno zahtjeva da bi u slučaju nastupanja prethodno opisanog događaja, novi vlasnik udjela u koncesionom preduzeću imao pravo da nesmetano nastavi da obavlja koncesionu djelatnost kroz isto a sa istim pravima i obavezama koje je imao dotadašnji koncesionar.

Članom 15 Ugovora o koncesiji, u stavu 8 istog određeno je da koncesionar ne može na bilo koji način raspolagati (prodaja, prenos i ulaganje u druga privredna društva) udjelima u koncesionom preduzeću, niti smije na bilo koji drugi način efektivno prenijeti pravo upravljanja nad koncesionim preduzećem.

Povreda ovog člana 15 shodno članu 30 i 31 Ugovora predstavlja osnov za raskid istog na štetu koncesionara.

U vezi sa prednje navedenim citiranim članom 15 stav 8, osnov za raskid Ugovora predstavljala i situacija u kojoj bi treće lice steklo udjele u koncesionom preduzeću i kroz eventualni postupak prinudne sudske prodaje na osnovu zakonom uspostavljene zaloge, a bez prethodno pribavljene saglasnosti Ministarstva ekonomije Crne Gore kao koncedenta.

Promjena vlasništva u koncesionom preduzeću bi dakle za posledicu imala prenos koncesionog prava koji bi bez prethodne saglasnosti bio protivan Članu 15 Ugovora o koncesiji a posebno Članu 52 Zakona o koncesijama Crne Gore, koji definiše da se Ugovor o koncesiji može prenijeti na drugog koncesionara, uz prethodnu saglasnost koncedenta, *pod uslovom da novi koncesionar ispunjava najmanje iste uslove kao i koncesionar, te da je svaki prenos suprotan ovom članu ništav.*

Cijeneći odredbe postojećeg Ugovora o koncesiji, dolazi se do zaključka da istim nije eksplicitno ustanovljena zabrana uspostavljanje tereta zaloge nad udjelima u koncesionom preduzeću, ali da se tumačenjem člana 15 stava 8 Ugovora, u dijelu u kojem se definiše zabrana bilo koje vrste raspolaganja, zaključuje da ista postoji, te je stoga koncesionar prije eventualnog uspostavljanja zaloge dužan pribaviti saglasnost koncedenta, odnosno nadležnog organa.

Dodatno i nezavisno od saglasnosti za uspostavljanje zaloge nad udjelima u koncesionom preduzeću, Ministarstvo ekonomije kao koncedent može dati saglasnost na prenos prava koncesije na treće lice, koje bi steklo udjele u koncesionom preduzeću u postupku prodaje na osnovu aktivirane zaloge, isključivo pod sljedećim uslovima:

- Da treće lice, ili više njih, koji postaje/u vlasnik koncesionog preduzeća, u smislu člana 52 Zakona o koncesijama ispunjavaju najmanje iste uslove kao dosadašnji koncesionar a sve u skladu sa postavljenim uslovima iz zaključenog Ugovora o koncesiji, odnosno postupka davanja koncesije koji je prethodio istom.
- Da novi vlasnik udjela u koncesionom preduzeću, koncedentu, prije izdavanja saglasnosti istog iz prethodnog stava, dostavi neopozivu pisanu izjavu da prihvata sva prava i obaveze iz Ugovora o koncesiji, te da će isto potvrditi zaključenjem svih neophodnih aneksa istog, kojim se ovaj prenos Ugovora o koncesiji potvrđuje.

b. Prenos prava iz Ugovora o koncesiji na osnovu zahtjeva koncesionara ili usled raskida Ugovora o koncesiji

Drugi zahtjev „Erste banke“ za izgradnju objekata mHE, se odnosi na dobijanje saglasnosti Ministarstva ekonomije kojom će se isto obavezati de će u slučaju prenosa predmetnog koncesionog prava na drugo društvo a) bilo na zahtjev „Dekar“ d.o.o. Podgorica ili b) zbog raskida ugovora o koncesiji zbog slučajeva propisanih u članu 26 Ugovora o koncesiji, te raspisivanja novog tendera za davanje predmetnog koncesionog prava, jedan od uslova za novog koncesionara biti prethodno pristupanje dugu po kreditu koji eventualno bude odobren prema „Dekar Energy“ d.o.o. Podgorica, radi izgradnje predmetnih mHE.

Kao što je navedeno, davanje saglasnosti ove vrste od strane Ministarstva ekonomije kao koncedenta, podrazumijeva poštovanje zakonom predviđene procedure i dobijanja saglasnosti nadležnih organa u smislu Zakona o koncesiji.

Na kraju Ministarstvo ekonomije nije uskratilo pravo na moguće projektno finansiranje već je u predmetnom dopisu navedeno da **Ministarstvo** kao koncedent i ostali nadležni organi, za davanje konačnih saglasnosti, odobrenja ili eventualnih pristupanja kao ugovorne strane ovim Ugovorima o kreditu (projektom finansiranju) **moгу pristupiti isključivo nakon dobijanja konačnog teksta ovog Ugovora koji bi sadržao sveobuhvatne i precizno definisane obaveze koncedenta u slučaju nastupanja pojedinih događaja kao što su prednje navedeni u tački a) i b) ovog mišljenja.**

Nakon toga, Ministarstvo nije dobilo nikakav predlog ugovora od strane “Erste banke” shodno datim sugestijama čime je onemogućeno davanje bilo kakve saglasnosti od strane koncedenta.

- Aneks broj 1 Ugovora o koncesiji

Koncesionar je dopisom od 08.11.2013. godine podnio zahtjev za produženje roka III faze, u kojem je kao razlog zbog kojeg je došlo do kašnjenja u realizaciji Ugovora, naveo da se odnosi na određivanje mjesta priključenja planiranih mHE na elektrodistributivnu mrežu.

Naime, pomenuti problem je nastao donošenjem rješenja od strane Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić (u daljem tekstu: EPCG) kojim je za tri planirane mHE na vodotoku Crnja predviđeno jedno mjesto priključenja na elektrodistributivnu mrežu. Na rješenja EPCG koncesionar je podnio žalbu Regulatornoj agenciji za energetiku (u daljem tekstu: Agencija) dana 23.04.2012. godine, čime je započet upravni postupak. Agencija je donijela odluku u korist koncesionara i vratila rješenje prvostepenom organu EPCG na ponovno odlučivanje. EPCG je potvrdila prvobitno rješenje, nakon čega je koncesionar 03.08.2012. godine ponovo podnio žalbu Agenciji, koja je potvrdila rješenje EPCG i donijela odluku o proglašenju tog rješenja konačnim u upravnoj stvari.

Koncesionar je 26.12.2012. godine pokrenuo upravni spor kod Upravnog suda Crne Gore. U prvom postupku Upravni sud je usvojio tužbu i donio presudu u korist koncesionara. Nakon presude Upravnog suda, Agencija je ponovo odbila žalbu kao neosnovanu, a koncesionar je podnio novu tužbu.

I pored toga što je priključenje mHE nije obuhvaćeno ovim ugovorom Ministarstva ekonomije je organizovalo sastanak u cilju razrešavanja spora između EPCG i “Dekar” d.o.o. Podgorica, nakon čega je EPCG 24.12.2013. godine donijela novo rješenje kojim se koncesionaru odobravaju tri mjerna mjesta, za svaku mHE pojedinačno. Koncesionar je 24.01.2014. godine dostavljanjem obavještenja Upravnom sudu odustao od tužbe prema Agenciji, čime je okončan upravni spor.

Koncesionaru je 09.12.2013. godine istekao rok za završetak faze izgradnje, ali je Vlada CG je na sjednici od 26.12.2013. godine upoznavajući se sa problemima u realizaciji ovog projekta zadužila Ministarstvo da pripremi Aneks br. 1 Ugovora.

Nakon toga Ministarstvo ekonomije je sa koncesionarom usaglasilo tekst Aneksa br. 1 Ugovora za vodotok Crnja koji je Vlada CG prihvatila na sjednici od 08.05.2014. godine. S obzirom da je spor u vezi mjesta priključenja mHE trajao od 23.04.2012. do 24.01.2014. godine, Aneksom br. 1 Ugovora predviđeno je da se III faza Plana realizacije (izgradnja mHE) mora završiti u roku od 18 mjeseci od dana potpisivanja Aneksa. Aneks br. 1 Ugovora o koncesiji je zaključen dana 20.05.2014. godine i istim je faza izgradnje produžena do 20.11.2015. godine.

- Aneks broj 2 Ugovora o koncesiji

Kako ni nakon prvog produženja koncesionar nije pratio dinamički plan koncesionar se obratio Ministarstvu ekonomije dopisom br. 04-6/211 od 28.04.2015. godine, sa zahtjevom da mu se omogući novo produženje roka III faze Ugovora, na period od 12 mjeseci na račun faze eksploatacije.

Osnovni razlozi koji su navedeni za uvažavanje pomenutog zahtjeva je da se Investiciono razvojni fond Crne Gore obavezao da u što skorijem roku uspostavi kreditnu liniju usaglašenu sa zahtjevima norveške kreditne institucije. Takođe, u navedenom dopisu koncesionara, iz aprila navedeno je da su projekti kompanija "Dekar" d.o.o. Podgorica i "Dekar Hydro" d.o.o. Podgorica procijenjeni od strane norveških eksperata kao kompletni i spremni za kreditiranje, te da će poslužiti kao primjer realizacije i finansiranja projekta iz oblasti obnovljivih izvora energije od strane norveške kreditne institucije. Pored pomenute mogućnosti obezbjeđenja novčanih sredstava koncesionar je u pregovorima i sa američkom grupom "The Pintus Group USA" sa ciljem podrške u kreditiranju ovih projekata.

Nakon toga Ministarstvo ekonomije se obratilo i Upravi za inspeksijske poslove dopisom broj: 05-6/362 od 11.09.2015. godine da izlaskom na teren zapisnički konstatuju obim obavljenih aktivnosti. Iz dostavljenog zapisnika inspekcije od 19.11.2015. godine može se konstatovati da koncesionar nije započeo radove na terenu osim u dijelu rasčišćavanja terena.

Međutim, Vlada je na sjednici od 13.11.2015. godine prihvatila tekst Aneksa broj 2 Ugovora o koncesiji i isti je zaključen dana 30.11.2015. godina, kojim je faza izgradnje produžena do 20.11.2016. godine, dok je period koncesije smanjen sa 30 na 29 godina. Budući da koncesionar ni nakon potpisivanja Aneksa broj 2 nije iskoristio argumente na osnovu kojih je i dobijeno produženje postavlja se pitanje eventualne zloupotrebe u smislu davanja netačnih informacija od strane koncesionara usled kojih je dato produženje obesmišljeno. Naime, nakon zaključenja ovog aneksa, pa sve do danas koncesionar nije ostvario navedenu saradnju ni sa Investiciono razvojnim fondom Crne Gore, ni sa norveškim kreditnim institucijama, kao ni sa američkom grupom "The Pintus Group USA".

Koncesionar se takođe više puta obraćao Ministarstvu ekonomije sa zahtjevom za davanje saglasnosti za prenos udjela u koncesionom preduzeću na kompanije sa kojima u tom trenutku nije postigao konačan dogovor, odnosno koje pri tom nijesu imale riješen problem vezano za finansiranje projekta izgradnje mHE.

Naime, u prethodnom periodu Koncesionar je obraćajući se Ministarstvu ekonomije iskazao spremnost za saradnju sa drugim kompanijama (prvo francuskih kompanija „Akvo Energy Central Europe“ i „Ingerop Conseil & Ingenierie“, a zatim i norveške kompanije ET Holding AS i na kraju domaće kompanije "Igamma Energy" d.o.o. Andrijevića) za realizaciju ovog projekta ne nudeći prihvatljivo rješenje. Dostavljenim zahtjevima traženo je niz ustupaka i pored konstatacije da i kod ovih kompanija postoji problem pronalaženja modela finansiranja za realizaciju ovog projekta.

Koncesionar se prvo obratio dopisom 20.04.2016. godine, kada mu je nakon svih prethodnih produženja preostalo nešto malo više od sedam mjeseci za završetak faze izgradnje, u kojem je zatražena podrška Vlade CG. Ovim dopisom koncesionar je tražio niz ustupaka u smislu davanja saglasnosti na statusne promjene u koncesionom društvu, utvrđivanje perioda mirovanja, produženje

rokova, smanjenje iznosa bankarske garancije, potpisivanje direktnog ugovora kao modela projektnog finansiranja pri čemu je kao eventualne partnere samo napomenuo zainteresovanost dvije kompanije.

Nakon toga dostavljeno je Pismo interesovanja od strane kompanije „Akvo Energy Central Europe“ 06.05.2016. godine kojim je zatražen niz ustupaka od Države CG, navodeći pri tome da su tek započeti pregovori o potencijalnoj saradnji. Imajući u vidu da se kroz pomenuto Pismo interesovanja konstatovalo da još uvijek ne postoje finansijska sredstva za realizaciju ovog projekta što je inače i glavni problem za realizaciju ove vrste projekata nije bilo moguće prihvatiti predloženi zahtjev. Ubrzo zatim 20.05.2016. godine koncesionar se Ministarstvu obratio dopisom zajedno sa francuskom kompanijom „Ingerop Conseil & Ingenierie“ kojim je iskazano interesovanje za zajedničku saradnju. Kako nakon toga nijesu realizovane planirane aktivnosti navedene u predmetnom dopisu, a sa kojim nas je koncesionar upoznao putem e-maila, a koje se odnose na konkretizaciju saradnje, samim tim nijesu stvoreni uslovi da Ministarstvo ekonomije o predmetnom zahtjevu odlučuje. Naime e-mailom dostavljenim od strane predstavnika kompanijom „Ingerop Conseil & Ingenierie“, Ministarstvo ekonomije je upoznato kao i koncesionar o nemogućnosti osnivanja fonda koji bi služio za realizaciju ovog projekta. Kao što se može zaključiti koncesionar je vršio neplanske pregovore na stotinu strana što ukazuju i mali razmaci u rokovima podnošenja zahtjeva.

Ministarstvo ekonomije je nakon toga dopisom od 04.10.2016. godine, s upozorenjem na raskid ugovora, pozvalo koncesionara da završi radove III faze do isteka roka, odnosno do 20.11.2016. godine. Međutim, koncesionar je u svom odgovoru dopisom od 06.10.2016. godine zatražio, između ostalog, produženje roka za završetak III faze za dodatna 24 meseca, radi realizacije projekta sa partnerom „ET Holding“ AS iz Norveške. Ovim dopisom zatražena je uslovna saglasnost za prenos vlasničkih udjela u koncesionom preduzeću na norvešku kompanije „ET Holding“ AS. Budući da je i ovim putem istaknuto da ne postoje obezbijedena finansijska sredstva, Ministarstvo ekonomije je obavijestilo koncesionara da je dostavljeni zahtjev neprihvatljiv. Ovo iz razloga što istim nije dostavljen konačan predlog, već se nudi uslovna saradnja sa ovom norveškom kompanijom koja istovremeno zavisi od mogućnosti da se u narednom periodu obezbijede sredstva za zatvaranje finansijske konstrukcije i to u roku od šest mjeseci počev od 03.10.2016. godine, kada bi se već ušlo u kršenje roka za završetak izgradnje. Dalja komunikacija je nastavljena dopisom, kada je Ministarstvo ekonomije obavijestilo koncesionara da je zahtjev od 06.10.2016. godine neprihvatljiv.

Shodno svemu navedenom, Ministarstvo ekonomije je obavijestilo Vladu Crne Gore, kao Koncedenta, da je koncesionar u prekršaju rokova utvrđenih ugovorom, kao i da su se trenutno stekli uslovi da se pokrene procedura raskida ugovora. U skladu sa tim, Vlada Crne Gore je donijela Zaključak od 28.12.2016. godine, kojim je zadužila Ministarstvo ekonomije da ukoliko i nakon isteka roka od 30 dana, dođe do nepromijenjenih okolnosti vezano za izvršenje ugovornih obaveza, Ministarstvo ekonomije pokrene proceduru raskida predmetnog ugovora.

S obzirom na Zaključak Vlade Crne Gore, kao i na činjenicu da Koncesionar nije postupio po ugovornim obavezama dopisom od 30.12.2016. godine, Koncesionaru je dat dodatni rok od 30 dana za izvršenje ugovorne obaveze, koji je počeo da se računa od 18.01.2017. godine.

I pored neizvršavanja svoje ugovorne obaveze koncesionar se ponovno obratio zahtjevima u kojima, između ostalog, potvrđuje da je rok za završetak III faze po Ugovoru Crnja istekao 20.11.2016. godine i traži dodatni rok od 24 mjeseca radi realizacije projekta sa novim partnerom „Igma Energy“ d.o.o. Andrijevića. Ministarstvo ekonomije je dopisom od 02.06.2017. godine obavijestilo koncesionara da je uvođenje društva „Igma Energy“ d.o.o. Andrijevića u koncesiono društvo u trenutku kršenja rokova neprihvatljivo.

U međuvremenu, Ministarstvo ekonomije se obratilo dvijema advokatskim kancelarijama za dobijanje pravnog mišljenja vezano za realizaciju ovog Ugovora o koncesiji. Na osnovu dobijenih mišljenja zaključeno je da su se stekli uslovi za raskid Ugovora o koncesiji.

Za pitanje ocjene postojanja osnova za raskid Ugovora Crnja od strane koncedenta u konkretnom slučaju relevantne su odredbe članova 29, 30 i 31 Ugovora o koncesiji, koji regulišu prestanak ugovora, raskid ugovora, i prestanak koncesije. S tim u vezi, član 29 predviđa okolnosti usled kojih "ugovor prestaje da važi", što bi se moglo tumačiti da je za ove okolnosti predviđen automatski raskid ugovora samim nastupanjem relevantnih okolnosti i bez posebne potrebe za davanje izjave o raskidu. Međutim, član 33 kaže: "U slučajevima raskida ugovora iz čl. 29 st. 1 tač. 2, 3 i 6, i člana 30 i 31, koncedent daje koncesionaru pismeni otkaz ovog ugovora, sa otkaznim rokom koji ne može biti kraći od 3 (tri) niti duži od 6 (šest) meseci." Ovo znači da je za raskid ugovora po ovim osnovima potrebna izjava koncedenta uz poštovanje određenog otkaznog roka. Kao relevantne okolnosti koje mogu biti osnov za raskid u skladu sa članom 29 izdvajamo sljedeće: ako koncesionar ne poštuje Plan realizacije u rokovima i po sadržaju i kvalitetu (član 29, stav 1, tačka 6), i ako koncesionar nije dostavio bankarsku garanciju u skladu sa članom 12 (član 29, stav 1, tačka 8).

U cilju provjere poštovanja dinamike iz Ugovora o koncesiji Ministarstvo ekonomije se dopisom od 12.04.2017. godine obratilo Upravi za inspekcijske poslove, kao nadležnom organu za vršenje inspekcijskog nadzora, da što hitnije izađe na lice mjesta i zapisnički konstatujete pravo stanje stvari, tj. utvrdi u kom obimu su obavljene aktivnosti po pitanju izgradnje mHE na vodotoku Crnja za koje su izdate građevinske dozvole. S tim u vezi, od ove uprave dana 28.04.2017. godine dostavljen je Zapisnik iz kojeg se može zaključiti da Koncesionar nije ispoštovao Plan realizacije u rokovima i po sadržaju i kvalitetu, što je osnov za raskid Ugovora o koncesiji. Takođe, koncesionar nas je obavijestio da je iznos ostvarenog ulaganja za 2016. godinu za projekat Crnja iznosio 0,00 eura.

Poštujući odredbe Zakona o koncesijama, kao i odredbe Ugovora o koncesiji, potrebno je da koncedent, odnosno Vlada Crne Gore, koncesionaru da pismeni otkaz ovog ugovora, kao primjerenog roka za izvršenje ugovorne obaveze prije raskida ovog Ugovora o koncesiji.

Shodno odredbama Ugovora o koncesiji zaključuje se da koncedent ima pravo da raskine Ugovor o koncesiji između ostalog, i:

- ako koncesionar ne poštuje Plan realizacije u rokovima i po sadržaju i kvalitetu (član 29 stav 1 tačka 6);
- ako ne započne sa izgradnjom objekta u ugovorenom roku, u skladu sa odobrenom tehničkom dokumentacijom i propisima, u skladu sa Ugovorom o koncesiji (član 31 alineja 5);
- ako koncesionar ne izvrši pripremne radnje u ugovorenom roku ili ne započne koncesionu djelatnost u ugovorenom roku (član 31 Ugovora o koncesiji u vezi sa članom 53 stav 2 tačka 2 Zakona o koncesijama);
- ako koncesionar ne dostavi bankarsku garanciju u skladu sa članom 12 (član 29 stav 1 tačka 8, i član 12 stav 7).

Iz prednje navedenog, uzimajući u obzir sve činjenice, prema mišljenju advokata je da su se naprijed opisanim radnjama odnosno propuštanjima koncesionara, konkretno time što do isteka ugovorenog roka nije završio III fazu Plana realizacije koja podrazumijeva Izgradnju objekata i postrojenja mHE i pribavljanje vodne i upotrebne dozvole i licence za proizvodnju električne energije, a što nije osporeno od strane koncesionara, te uzimajući u obzir da ne postoje okolnosti koje bi koncesionara oslobodile odgovornosti za povredu ugovornih obaveza, stekli uslovi da koncedent raskine Ugovor o koncesiji po

osnovu člana 29 stav 1 tačka 6, člana 31 alineja 5, kao i po osnovu člana 53 stav 2 tačka 2 Zakona o koncesijama.

Uvažavajući navedeno, Ministarstvo ekonomije je informisalo Vladu Crne Gore o predmetnoj stvari nakon čega je Vlada Crne Gore donijela Zaključak od 19.05.2017. godine. Ovim Zaključkom, a poštujući odredbe Ugovora o koncesiji, kao i odredbe člana 53 Zakona o koncesijama, koncesionaru je utvrđen primjeren rok od tri mjeseca, koji počinje da se računa od 07.06.2017. godine, kao datuma prijema dopisa Ministarstva od 30.05.2017. godine, za izvršenje sljedeće ugovorne obaveze:

- ***da u roku od tri mjeseca, od dana prijema ovog akta, završi III fazu Plana realizacije odnosno završi izgradnju objekata i postrojenja malih hidroelektrana i pribavi vodnu i upotrebnu dozvolu i licencu za proizvodnju električne energije za sve objekte mHE čija je izgradnja planirana na vodotoku Crnja na osnovu prihvaćenog idejnog rješenja.***

Ukoliko, u navedenom roku koncesionar ne izvrši navedenu obavezu, Ugovor o koncesiji po kombinovanom DBOT aranžmanu za istraživanje vodotoka Crnja i tehno-ekonomsko korišćenje vodnog energetskeg potencijala za proizvodnju električne energije u malim hidroelektranama br. 01-746/2 od 26.09.2008. godine, te Aneksa br. 1 Ugovora o koncesiji br. 01-28/108 od 20.05.2014. godine, i Aneksa br. 2 Ugovora o koncesiji br. 01-6/512 od 30.11.2015. godine će se raskinuti.

Dana 07.09.2017. godine je istekao primjeren rok za izvršenje ugovorne obaveze nakon čega je Ministarstvo ekonomije uputilo dopis Upravi za inspekcijske poslove, u cilju provjere da li je koncesionar u periodu trajanja primjerenog roka izvršio svoje ugovorne obaveze. S tim u vezi, Uprava za inspekcijske poslove je Ministarstvu ekonomije dana 27.09.2017. godine dostavila Zapisnik kojim je konstatovano da investitor izvodi radove u skladu sa odobrenim revidovanim projektima.

Nakon toga, Ministarstvo je kroz sveobuhvatnu informaciju o realizaciji projekata iz oblasti koncesija upoznalo Vladu Crne Gore o svim aktivnostima, izazovima i problemima pri realizaciji projekata izgradnje mHE. Naime, na osnovu dosadašnjeg iskustva, u periodu od početka dodjele koncesija za mHE u Crnoj Gori, nastajale se raznovrsne okolnosti koje su u pojedinim slučajevima uticale na realizaciju ugovornih obaveza koncesionara, usljed kojih je dolazilo do potrebe za produženjem ugovorenih rokova odnosno za izmjenama drugih odredbi ugovora o koncesiji, koje su dovodile do nesigurnosti u pogledu prava i obaveza ugovornih strana. U namjeri da na jedinstven način reguliše uticaj potencijalno spornih okolnosti, na prava i obaveze ugovornih strana u koncesionim ugovorima, tamo gdje takve okolnosti postoje, i da omogući realan rok za završetak ugovorenih obaveza koncesionarima, Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 20.12.2018. godine donijela Zaključak kojim je odlučila da se, u onim slučajevima gdje takva potreba postoji, sa koncesionarima zaključi izmijenjeni ugovor o koncesiji kojim bi se redefinisali i preciznije uredili određeni aspekti postojećih koncesionih odnosa.

U skladu sa navedenim, budući da je Vlada Crne Gore u cilju unifikacije postojećih koncesionih odnosa utvrdila tipski ugovor za koncesiju za izgradnju malih hidroelektrana, pripremljen je predlog ugovora.

Predmetni Ugovor je Vlada na sjednici od 24.10.2019. godine prihvatila nakon čega je 27.12.2019. godine zaključen Ugovor o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana mHE „Crnja“, mHE „Ljubaštica“ i mHE „Crni potok“ na vodotoku Crnja („Ugovor o koncesiji“). Ugovorom o koncesiji rok za završetak izgradnje mHE na vodotoku Crnja je u trajanju od 24 mjeseca, i počinje da se računa od dana zaključenja ugovora.

Koncesionaru rok za završetak izgradnje ističe 27.12.2021. godine. Trenutno postoji bankarska garancija izdata na iznos od 500.000,00 eura.

Veoma važna činjenica u vezi sa realizacijom predmetne koncesije je da se pojavio otpor lokalnog stanovništva koji su u svojim obraćanjima Ministarstvu kapitalnih investicija ukazali da postoje određene nepravilnosti, ukazujući tim putem da se određene mHE za koje su izdate građevinske dozvola grade na vodotocima koji ne pripadaju vodotoku Crnja niti njenom slivu.

Naime, važna činjenica kod ovih ugovora je ta što Ministarstvo kapitalnih investicija, kao organ nadležan za energetiku, prati realizaciju rokova i obaveza iz zaključenih ugovora koji su u direktnoj vezi sa odlukama drugih nadležnih organa čime u velikom broju slučajeva ne daju mogućnost kompletnog pregleda svih aktivnosti. Na ovaj način, na Ministarstvu kapitalnih investicija nije u nadležnosti da cijeni donijeta akta ulazeći u ingerencije drugih državnih organa.

Imajući u vidu navedeno, a u cilju provjere navoda lokalnog stanovništva Ministarstvo se obraćalo nadležnim organima koji u domenu svojih nadležnosti imaju značajnu ulogu u donošenju pojedinih akata, a koji utiču na realizaciju ovog Ugovora.

Naime obratili smo se i Upravi za vode, Zavodu za hidrometeorologiju i seizmologiju, resornom ministarstvu za izdavanje UTU i građevinske dozvole, i nadležnim inspekcijama kako bi se izlaskom na teren utvrdilo stvarno stanje u pogledu slivnog područja vodotoka Crnja, u smislu da li pomenuti vodotoci Ljubaštica, Crni Potok i Čestogaz, koji se nalaze na teritoriji Opštine Kolašin, predstavljaju pritoke vodotoka Crnja, odnosno pripadaju njenom slivu. Kao odgovor od Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju smo dobili dopis od 4.3.2021. godine u kojem je istaknuto da je uvidom u geografsku kartu kojom raspolažu lako primjetiti da navedeni vodotoci nijesu pritoke Crnje. Ovakva konstatacija nadležnog državnog organa nedvosmisleno upućuje da je koncesionar samoinicijativno i protivpravno proširio koncesiono područje prisvajajući vodotoke koji nisu bili predmet koncesije. Iz istog takođe proizilazi zaključak da je koncesionar kroz pripremu tehničke dokumentacije **dao netačne podatke koje su bile od bitnog uticja na zaključenje ugovora o koncesiji.**

Polazeći od spoznaje novih okolnosti u smislu da je koncesionar mimo donijete odluke o davanju koncesije kojim mu je dato pravo korišćenja vodotoka Crnja sprovodi aktivnosti na vodotocima koji nijesu predmet koncesije čime bez ikakvog zakonskog osnova koristi prirodna bogatstva pokrenuli smo aktivnosti u cilju utvrđivanja stvarnog stanja na terenu vezano za ovaj Ugovor.

Iz svega navedenog, polazna osnova za projektovanje ovog konceptualnog rješenja su bila istraživanja koncesionara na osnovu kojih je uradio idejno rješenje. Na ovaj način svoju dokumentaciju je bazirao na netačnim podacima čime je mimo zakonske procedure prisvojio pravo korišćenja prirodnog bogatstva, vodotoka, bez sprovedene procedure davanja koncesije.

Pored ovoga od Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma smo kao potvrda gore iskazanih činjenica dobili dopis od 14.12.2021. godine u kojem se na osnovu urađenog nalaza vještaka geodetske struke, nakon izvršenog geodetskog snimanja, navodi da izvedeni radovi poziciono nijesu odrađeni po projektu u dijelu izvedenog cjevovoda, kao i položaja betonske konstrukcije vodozahvata Crni Potok isti je pozicioniran, postavljen na pogrešnom mjestu rijeke Čestogaz, ispod uliva rijeke Crni Potok u nju, kao pritoke rijeke Čestogaz, čime je obuhvaćena i ta rijeka, što nije bilo po dokumentaciji iz projekta iz razloga što se u glavnom projektu mHE Crni Potok ne navodi rijeka Čestogaz već se ista u projektu naziva Crni Potok. U odnosu na izvedeno geodetsko snimanje terena, dijela rijeke Čestogaz, Crni Potok i sutiacionog prikaza stanja na terenu, utvrđuje se sljedeći tok rijeke, odnosno da se Rijeka Čestogaz sa pritokom Crni Potok, dalje uliva u rijeku Ljubašticu, koja sa rijekom Crnjom čini rijeku Drcku. Sa tim u vezi, prema nalazu vještaka geodetske struke, **konstatujemo da je rijeka Crnja nezavisna rijeka kao i rijeka Ljubaštica, koja sa rijekom Crnjom čini rijeku Drcku.**

Članom 23.2.10. Ugovora o koncesiji je propisano da koncedent može prostom izjavom odmah raskinuti Ugovor (člana 23.4.) bez ostavljanja bilo kakvog primjerenog roka ukoliko je koncesija data

na osnovu netačnih podataka bitnih za donošenje odluke o davanju koncesije i zaključivanju ugovora o koncesiji. Uzimajući sve prethodno iznijete činjenice, **smatramo da je u konkretnom slučaju koncesionar dao netačne podatke koje su bile od bitnog uticaja na zaključenje Ugovora o koncesiji, te da koncedent ima pravo na jednostrani raskid bez davanja dodatnog roka koncesionaru.**

Pored navedenog po zahtjevu Ministarstva kapitalnih investicija izvršena je inspeksijska kontrola od strane Ekološke inspekcije i Vodoprivredne inspekcije. U navedenim zapisnicima su utvrđene određene nepravilnosti. Naime, pregledom i uvidom u urbanističko tehničke uslove i glavni projekat mHE Crni Potok i upoređivanjem izvedenog stanja na terenu proizilazi da se svih grafičkih priloga lokacija vodozahvata se nalazi u vodotoku Čestogaz, dok se u tekstualnom dijelu pominje i razmatra kao vodotok Crni Potok koji je takođe označen kao pritoka Crnje čime jasno proizilazi terminološka neusaglašenost u nazivima. Kontrolom je utvrđeno da je usvojeni optimalni unutrašnji prečnik cjevododa shodno glavnom projektu cjevoda i vodozahvata mHE Crni potok iznosi 855 mm dok je u postupku terenske kontrole položenog cjevovoda izmjeren unutrašnji prečnik koji iznosi 800 mm. U toku inspeksijskog nadzora utvrđeno je da su postavljeni cijevi duž trase cjevododa kao i u rovu prečnika 800 mm. U dijelu elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu stoji da je glavni cjevovod od vodozahvata na rijeci Crnji ispod sastavaka do mHE dužine 2000 m i prečnika 914,4 mm te da je cvjevovod od vodozahvata na Ljubašćici do mHE dužine 3035 m i prečnika 914,4 mm i da je cjevovod od vodozahvata na pritoci Crni Potok do mHE dužine 2135 m i prečnika 558,8 mm što predstavlja značajna odstupanja u odnosu na projekat. Dakle, prema informacija svih nadležnih organa, **evidentno je da je koncesionar vršio radove koje nisu u skladu sa projektom kao i da do danas koncesionar nije otklonio nepravilnosti u radovima koje su utvrdili inspekciski organi.**

Imajući u vidu sve prednje činjenice, dolazi se do zaključka da bi se daljom realizacijom Ugovora o koncesiji:

- nastavilo sa uzurpacijom i protivpravnim prisvajanjem državne imovine od strane koncesionara i
- tolerisalo koncesionaru da nastavi sa izvođenjem radova koji su suprotni uslovima za davanje koncesije definisanih u okviru predmetne tenderske dokumentacije.

Na osnovu navedenog, a posebno uzimajući u obzir da koncesionaru rok za izvođenje radova iz faze II ističe 27.12.2021. godine, dolazi se do zaključka da bi dalje omogućavanje koncesionaru da vrši radove bilo nezakonito, kao i da je očigledno da koncesionar neće i ne može ispuniti svoje obaveze iz Ugovora o koncesiji u propisanom roku. Na osnovu navedenog, koncedent ima pravo da jednostrano raskine ugovor bez prijete isteka roka u skladu sa članom 123 Zakona o obligacionim odnosima.